

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGELTLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben.	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Egy évre	5	Fél évre	8
Fél évre	2	Negyed évre	4
Negyed évre	1	Egy óra	1
Egy óra	—	Egyszám ára 4 fillér.	—

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IH. MÓRIZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Romlot közélet.

Mozgalmas, akciók történetének tanulsága az, hogy a tömegakarat soha sem érvényesülhet. A nagy öszhang zavarólag hat és elállja az érvényesülés útját. A cél, a sikert mindenkor az egyén éri el, ki tulajdon gyanánt foglalja le és viszi a világ elé a tömeg akaratát, eszméit. A mob, a néparadat természetesen mindenkor ujjongva üdvözi a vezért, ki felfogva a kor áradatát, megfelelő kifejezést adott annak.

Ez a politika lélektana. Általános elfogadott rendszer ez a világ minden államalakulatában és társadalmában — az egy Magyarországot kivéve. Nálunk és mely nagy hibánk az eleinktől kezdve, vérben gyökerező szokás, a jelenbeni evolúció szellemét és mig egyrésztől biztos erőt akar teremteni annak, ami van, másrésztől ki akarja jelölni a jövő fejlődés egyedül szilárd útját. A hivatottak minden áron való visszaszorítása — ez multunk, de legkivált jelenünk örök jelszava.

Mellőzve, visszaszorítva pusztul el akárhány olyan erőnk, kihez fogható alig vagy épenséggel nem volt vezető embereink között. Látom, hogy szomorúan teljesedik rajtunk Maculay tétele:

— Gyöngé állam és társadalomban lángész ritkán, sőt sohasem jut kormányra. Ilyen helyen a vezető szerep és a miniszteri szék az alkalmazkodni tudó középszerűség jutalma.

Annál inkább vonatkozathatjuk magunkra ezt, mert épen az erőnk mondott véleményét rólunk, kit Malucay tétele értelmében mellőztek. Ugron Gábor volt ez, Ugron Gábor mondotta rólunk, véreiről:

— Gyöngé nép, romlott társadalom!

Erős szó. Visszahatása nem maradhatott el. Ebben az érdekszövetségek által kisajátított országban nem tűnnek meg senki olyat, ki egyik, vagy másik csoportba nem áll be, hanem halad a maga útján és önzetlenül dolgozik a közérdekért.

Önzetlen munka? Mit jelent ez? Blasphémia az érdekcsoportok ellenében, kik kisajátítottak mindent, a politikától kezdve az utcáseprési vállalatig, ha hasznot láttak belőle. És ha akad vakmerő, ki cirkulusaikat a köz-

érdek névében néha napján megzavarja, annak fejére anathémát vetnek és indexre írják.

Hol a vakmáró, ki harczbaszállna az érdekcsoportokkal? Jaj annak, aki indexre került, mert zavarta a csoport munkáját. Irgalmatlan, gyilkos hajsztát folytatnak ellene, melynek igen szerény eszköze a nyílt vád. Jobb, többet ér ennél a titkos rágalom, a szabadszájra bocsátott mende-monda. Rendszerré vált, hogy az érdekcsoportok sértett üzleti köre haszonleséssel vaddolja azt, aki a közért dolgozik.

Bevett, megszokott dolog nálunk az, hogy vezetőszeret nem egyénnk, hanem érdekcsoportok megbízottai kapnak. Hogy ez a rendszer rossz, az kétségtelen. Eredménye az, hogy csak hébe-korba mutathatunk fői teljesen független polilikut. Kötő vezető embereinket a pártkötélék, az érdekcsoportoktól való félelem és az, hogy anyagi helyzetük romlásával járna, ha önállóan lépnének föl.

Anglia példája lebeg előttem. Egy vezető, kormányzó ember fizetése valóságos czivillista és a hálás ország nemzeti ajándékkal jutalmazza nagyjait. Lord Bob, mint népszerűen nevezik lord Roberts hadvezér olyan kárpótlást kapott délafrikai fáradsalmiért, a milyenről álmodni is alig merünk.

Ez Anglia!
 De mit csinál Magyarország?
 Semmit, vagy annál is rosszabbat,

Tiszta Kálmán temetése jut eszembe. Sajtónkat dominálta a nézet, hogy ez az ember soha meg nem károsította anyagilag a magyar államot. Ez volt az alap gondolat, melyen a közvélemény felépült. Szomorú vonás az erkölcsi életünkben.

Am ott van Szilágyi Dezső emléke. A kegyeletet ma is csökkenti a felemlegetett tréfa:

— Az aggregény úgy él, mint egy kis király és úgy hal meg mint egy kutya.

Mi szép dolog volt ennek feljutása, mikor Szilágyi Dezső oly váratlanul, oly elhagyatva halt meg.

Közérkölcünk hanyatlását nem tulajdonitom ujkeletű bajnak. Törzsökös rendszer ez, hisz nyomát látom már Erdély aranykorában, mikor Bánffy,

az egyetlen igaz magyart besugások útján teszik el láb alól.

Ez a szellem végig kísért bennünket mostanáig. Láthatjuk, hogy közéletünkben ma is nagyban divik a gyanúsítgatás. Érdekcsoportjaink létét nem tagadhatjuk és nem tagadhatjuk azt sem, hogy kedvencz társadalmi témánk: más becsületének tiprása.

Ez a helyzet azonban nem marad soká. Megváltoztatja anyagi életünk. Gazdasági viszonyunk pang. Iparunk tengődik, Kereskedelmünk haladoklik.

A gazdasági talpraállítás lesz az áramlat, mely közéletünket megtisztítja úgy, mint Angliában tette. Angol lap, mely személyeket támad, — nyomban holt vállalat. Angol ember pletykát, más becsületét érintő gyanúsítást nem hallgat meg. Lenézi a rágalmozót és tovább megy a közkeletű mondással:

A gazdasági változás nálunk is megtermi gyümölcseit. Ezért fogadunk örömmel minden olyan mozgalmat, mely államháztartásunk viszonyaival toglalkozik. Sokkal közérdekűbb dolog ez, mint bármilyen apró perpatvarkodás.

Németesítés a honvédségnél.

(A honvédakadémia ujjászervezésének eredményei.)

Az egész magyar nemzet üdvözölte annak idején azt az alkotást, hogy a Ludovika Akadémia ujjászerveztetvén, annak végzett növendékei előtt megnyitották a közös hadsereget is. Az idén már adott is kilencz tisztet a közös hadseregnek a honvédség, míg a közös hadsereg nevelő intézeteiből ezernél több ifju került ki a közös tisztikarba. Tehát ezer, a közös hadsereg szellemében németül képzett ifjuval szemben kilencz magyarul képzett ifju áll a mérlegen.

A volt nemzeti párt a magyar katonai akadémiát s a magyar nyelven való kiképzést azért sürgette, mert a törvény csak a közös hadsereg szolgálati nyelvét állapítja meg a németet, következésképp a kiképzésre nincs törvényesítve a német nyelv. S bizonyára a magyar nyelven, magyar szellemenben, magyar tisztek kiképezte fiatalok nem feledné el nemzeti nyelvét, nemzeti aspirációit, mint elfeledi nagyrészen a szegény magyar fiu, akinek egész katonai iskolázása alatt csupán a császárt emlegetik, meg a birodalmat és a Reichskriegsmisztert, s akinél a hadsereg nevéhez hozzászokott, hogy a hadsereget „Magyarországon közösnek és császári és királyinak ne-

vezik, egyebekben pedig, mindenben az osztrák felfogást követik.

Ennek a közjogilag is hiányos nevelésnek az ellensúlyozására s a hadseregnek és tiszti karban igazságos arányban való részesedésünk céljából sürgette a volt nemzeti párt s vele a magyar közvélemény, hogy mivel a törvény nem tiltja, szabadíttassék fel a tisztképzés az osztrákosító rendszer alól. S a nemzeti közvélemény nyomása alatt a delegációk meg is szavazták a magyar katonai akadémiát a honvédelmi tárca terhére, a honvédség keretében azzal, hogyha a honvédségnél képzett ifjak német nyelvet teljesen bírják s a próbaszolgálatnál is megfelelőeknek találtnak, átélhessenek a közös hadsereg tisztikarába. Hogy pedig ez az eredmény elérjék, tízéves, huszával vették át az osztrák hadseregből az oktató tiszteket, úgy, hogy ma már szerencse, ha akad egy-két honvéd akadémiai oktató tiszt, akit nem a közös hadsereg, hanem a honvédség nevelt. Az átvett tisztek pedig áthozták az osztrák szellemet, úgy, hogy a németiség rohamosan terjed a honvédségnél s a honvédkerületi s dandárparancsnokok között alig akad kettő, három, aki magyarul tudna, s példájuk után az ifjú tiszti generáció is elgermánosodik, mert a hadi iskolához való feljutáshoz, a német nyelv elkerülhetetlenül szükséges. Így történt meg, hogy ahelyett, hogy a közös hadsereget magyarosították volna meg, a honvédséget németesítették el. Ezért bizony kár volt annak idején a Bánffy-kormánynek diadal-éneket zengeni.

Főispánok a Kossuth-ünnepen.

A következő sorokat vettük, melyeket minden megjegyzés nélkül közlünk:

Az a hír van az országban elterjedve, hogy a kormány nem vesz részt a szeptember 19-iki Kossuth-ünnepen, sőt Széll Kálmán a főispán uraknak is megtiltotta az ünnepen való megjelenést.

Alig lehet remélni, hogy ha ez a tilalom tény, akadjon Magyarországon főispán, aki arra az erkölcsi magaslatra tudjon emelkedni, hogy hazafias kötelességének engedve; e tilalom dacára is részt vegyen az ünnepen, nem engedvén eszközül fölhasználni magát Kossuth emlékének meggyalázására s nem túrvén egyéniségének oly durva lealacsonyítását, hogy a szívének, a lelkének, a hazafias meggyőződésének jelentőségét nem is tulajdonítanak. Mondom, ilyen főispánra nem számíthatunk. Pedig ez a magatartás nem is jelentene igazában „erkölcsi magaslatot”, hanem csupán azt a szintenelt jelentené, ahol az egész ember, a magyar férfi kezdődik.

Mindennap figyelemmel kísérem az ország összes sajtóját, de sehohsem akadtam nyomára annak, hogy a főispán urak valami módon annak az örömeiknek kifejezést kívánának adni, hogy Kossuth Lajos, a XIX. századnak ez a legnagyobb nemzeti hőse, született és hogy magyarnak született.

Nem azért, mintha a főispánok valami szuverén nagyságok volnának, hanem, mert mégis csak adóból fizetik őket s tényezői országos, vármegyei és városi közeletünknek, igen helyénvaló volna, ha tényleges távolmaradásuk esetén az ország közönsége társadalmi uton keresne ezen súlyos erkölcsi és nemzeti kihágások ellenében megtorlást, még pedig úgy, hogy senki nekik nem köszönne, velük szóba nem állana, egy szóval passzív módon bojkottálnák az ünnepről elmaradó főispánokat.

Erkölcsei szempontból se volna ez méltatlan eljárás, mert a közelet terén alig javallható oly vezetőelemek megtűrése, kikben sem szív, sem lélek, sem hazafias meggyőződés nincsen.

Azt hiszem, a közönség tulnyomó többsége osztozni fog azon meggyőződésben, hogy a főntebb ajánlott bojkott a főispánok elmaradásának a legszelidebb megtorlása módja. Aki a Kossuth-ünnepen akár ellenünk való agyargásból, akár gyáva-ságból nem veszen részt, ebben az országban, ebben a nemzeti életben megszűnik magyar ember lenni!

Rendőri tanulmányok Szegeden.

(A debreczeni h. főkapitány kitanítása.)

A Szeged és Vidéke írja a mi saját külön Vég Gyula tekintetes uramra a következő vigasztalt sorokat:

A lapokból már értesült a szegedi közönség, hogy Végh Gyula Debreczen város helyettes főkapitánya pár napig Szegeden időzött. az itteni „rendészet” tanulmányozása tekintetéből. Ezen, a debreczeni rendőrségi színvonal fölemelését célzó tanulmányozásának érdekes részleteit tudtuk meg, mindaddig azonban hallgattunk velők, mert nem akartuk, hogy még itt időző h. főkapitány előtt dicsekvőnek látszassunk. Végh azonban ma délelőtt 10 órakor már elutazott, épen ezért most már megírhatjuk a tanulmányt lefolyását — dicsekvés látszata nélkül.

Tudósítónk jelentése Végh kitanítását a következőkben mondja el.

(A pragmatika.)

A debreczeni főkapitán először is Rainer József főkapitánynál tisztelettel s felkérte őt a szegedi rendőrség jelesebb intézményeinek, sikereinek ősmertetésére.

— Legelőször az önök szolgálati szabályzatát kérném — mondá Végh — erről már sok dicserő szót hallottam rendőri körökben.

Rainer (bosszusán, félre): Azt elhiszem, dicserik, ami nincs, s aminek nemléte miatt szabadon garázdálkodhatik mindenki. (Főnt.) Kedves kollega ur, a pragmatikát én már 10 éve készítettem, mikor mint nagytrórá, tetterős férfit főkapitányrá tettek. Nem azért csináltam meg, mert a szervezeti szabályzat ezt egyenesen hivatali kötelességemmé tette, hanem azért, mert derékul akartam fölteni kötelességemet. Azt gondoltam, hogy nekem is van valami hi-

vatásom, valami magasabb lelkiismeret-föl- adatom s ennek hódoltam én, nem a szürke, zord parancsnak.

— Mily szép és magasztos fölfogás! — Csakhogy . . . kérem önt kollega nr, ne óhajtja papiron megismerni ezt a nagy műveket. Tudja ön, hogy az élet nap- nap után új szempontokat vet föl s ezek szerint én minden év végén annyi törlést, javítást, beszurást tettem művemem, hogy igen fárasztó volna az olvasása. Mondjuk ki, hogy a pragmatika áldásaival gyakorlatban fogunk megősmernedni.

— Éljen a gyakorlat! — kiáltotta a debreczeni kapitány s a két kollega karöltve sietett tanulmányuttra Rainer rendőri létesítményeinek megsemlélésére.

(A bejelentő hivatalban.)

A főkapitány az ujon létesített bejelentő hivatalba vezette Vég Gyulát. Bende Antal, a hivatal főnöke üdvözlő beszédet mondott.

Sanier odament a V. betűhöz. Kivette a bejelentő lapot.

— Kollega ur az éjjel érkezett Szegedre. S nézze, már itt van.

Atnyujtotta a lapot, melyen Végh nagy meglepetéssel olvasta Szegedre érkezésének bejelentését.

— Tegnapelőtt egy vadkerti segédjegyzőt fogtunk el a bejelentő hivatal alapján — mondta Rainer, — azt, aki azt hirtelte, hogy Frey Vilmos jegyző agyonverte az apósát. Oh, ha ez a nagyszerű hivatal már régebben is meg lett volna, a tolvajok, csalók, rablók, házfeltörők, gyilkosok kilenczve-kilencz-századrésze nem kerülte volna ki kezem rettentő hatalmát. De erről később.

A debreczeni főkapitány nagyon megdicsérte Rainer buzgalmát, hogy az áldásos hivatal, mely még az egységes kézbesítést is megvalósította sikerült szerveznie.

(A körzetek.)

(A konzumpiacz.)

Végh főkapitány a Széchenyi-térre tekintve, a középpontból fekete vonalakat látott kóralakban szertefutni a szélrózsza minden irányba felé.

— Mi az?

Rainer szeme örömtől, büszkeségtől csillogott.

— Gyerünk a toronyba.

Fölmentek a toronyba, s a fekete vonalak, mint valami Marsbeli jegyek vészjőslón veszték el a távol messzeségben.

— Ezek az állategészségügyi körzetek, — mondá Rainer. — Korszakalkotó művem. Látja amott azt a márványozott közteret amott a Boszorkánysziget előtt? Az ott a sertéskonzumpiacz. Nevem második halhatatlanítója.

— Oh nagy kollégám, csak most kezdem becsülni önt. Engem csak ily nagy férfiu győzhetett le.

(Rendőrtisztek egyenruhája.)

A téren most négy-öt nyalka, tiszteletet gerjesztő egyenruhás férfi haladt át. A tömeg mindenütt tiszteletteljesen nyitott utat nekik, mint valami ősi, római liktoroknak.

— Kik azok? — Kérdé Végh.

— Azok a rendőrkapitányok. Eddig nem volt hivatali egyenruhájuk, a tömeg nem ismerte őket s akárhol megjelentek, mitse számítottak. Sőt megtörtént, hogy a rendőrsé ősmerte őket s a kapitányoknak kellett vész, bűn, kavarodás esetén magukat a közrendőr előtt igazolniok. Most — amerremen-

nek, rajtuk a hivatali hatalom, erő, most lettek igazán a törvény emberei.
— Utánozandó ujitása ez önnek, ő gondos rendőrfőkapitány! — szolt Végh. — Véges elme ilyet ki nem találhat.

(A központi piact.)

— De ez még semmi. Látja amottan a központi piactot? Azt is én csináltam.
— Nagyszerű! Lángész! Alkotó erő!
— Meghiszem azt, Gyerünk a körsétára.

(A tiszta város.)

— Lássá, — szolt Rainer az utcán — azt hallom, hogy önöknél a falak mind be vannak firkálva. A háztulajdonosok emiatt tömérdek kárt szenvednek. Nálunk ez nem fordulhat elő. Nezzé a mi falainkat: a köteleességszerű rendőri felügyelet jótékony hatása alatt ragyognak a tisztaságtól...
— Elragadó, nagyszerű, isteni!
— Aztán, itt nincsen ám az, hogy a prostitució a nyílt utcán szemtelenkedjék. Történelmi könyvekben olvastam...
— Ön olvasni is szokott.
— Oh igen... hogy Délfranciaországban egyszer oly kor vala, hogy a prostitució a rendőrközegek elnézése és nyílt pártolása alatt oly szemtelenül felburjánzott, hogy még a tisztaság polgárok sétatereire és rikitóan bearczatlankodott. Aki áldóját az olyan főkapitánynak, kerülne csak a kezem közé!... De mára elég volt, gyerünk aludni. A rendőröknek sok, igen sok alvás kell. Legyen az én vendégem.

(A meggyilkoltak szellemei.)

(Éjjel a főkapitánynál. A szobában sötét van. Két ágy van: az egyikben Rainer, a másikban Végh alszik. Amaz nyugtalanul, ez édesen.)

Rainer: (Nyöszörög): Engedjétek! Én abban ártatlan vagyok. Oh... Ne háborgassatok! (Fölríad.) Puskát, pisztolyt, rendőrök ide!

Végh: (kiugrik az ágyból, odarohan.) Mi az?

Rainer: (átfogja a nyakát. Sugva): Kilenz embert gyilkoltak meg, mióta főkapitány vagyok s egyik sincs megtorolva. Mind a gyilkosok itt élnek közöttünk... A meggyilkoltak szellemei minden éjjel feljárnak, szemrehányást tesznek, üldöznek — én nem tehetek róla... Hiszen én nyomoztam, de...

— Mit de?

— Akkor még nem volt bejelentő hivatal. (A szellemek eltűnnek.) Üldözőim eltűntek. — jó éjszakát. (Befordul a fal felé.) Aludjunk.

Végh (visszafekszik ágyába, hallja, hogy kollegája már erősen hortyog.) Aludj, aludj nagy ember, úgy látom, ebben vagy te a legnagyobb! Tanulmányuton tanulságai — isten veletek.

(Befordul a fal felé s nyugodtan elalszik. Lent a főkapitány házat vígan rajzolják tele a gonosz kezek.)

NAPI HIREK.

Istentiszteletek.

Holnap, vasárnap az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak meg: Nagytemplomban: Kovács Zsigmond h. lelke. Kis-templomban: Sáfrány Lajos tanár. Újtemplomban: Cziriák Béla s. lelkesz. Ispotályban: Mitrovics Gyula lelkesz. Szegényházban: Hajdu Zsigmond püspöki titkár. Csapó

kerti imaházban: Kovács János nép. isk. felügyelő.

Az ág. hit. ev. templomban vasárnap d. e. 10 órakor az istentiszteletet Máté Károly ev. papjelölt végzi.

Debreczen Kossuth emlékéért.

Debreczen szab. kir. város törvényhatósági bizottsága csütörtökön délután rendkívüli közgyűlést tartott. Ezen a gyűlésen áldoztak a városatyák Kossuth Lajos emlékének. A gyűlésen majdnem minden egyes bizottsági tag jelen volt és egyhangu lelkesedéssel hozták meg határozataikat. A gyűlésen Komlóssy Brthur elnökölt. Első tárgya a budapesti Kossuth ünnepen való részvétel volt. A főváros meghívta Debreczent is és a város kimondotta, hogy az ünnepélyen a várost a polgármester esetleg helyettese, továbbá Kovács József a függetlenségi párt és Komlóssy Dezső a szabadelvű párt elnöke fogják képviselni. Ezután a debreczeni Kossuth ünnep ügyében tett intézkedéseket s az ünnep programját mutatták be. Végül a küldöttségek névsorát állapították meg, kik az egyes templomokban a törvényhatósági bizottságot fogják képviselni. Ezután került sor a Kossuth szoborra, lelkes szavakkal javasolja a tanács, hogy a város közönsége tíz éven át 100.000 korona adománnyal emeljen monumentális Kossuth szobrot a város főterén. A közgyűlés egyhangu lelkesedéssel fogadta el a javaslatot azzal a hozzáadással, hogy a szobor mielőbbi létesítésére megteszi az intézkedéseket és megalakítja a szobor-bizottságot, ugyancsak egyhangulag fogadták el, hogy a közgyűlési terem számára megfestetik Kossuth arczképét. Ezután több kisebb fontosságú ügyet intéztek el. A házbéradó revideálása még 6000 korona póthitel igényel, a közgyűlés a póthitel megszavazta. Altmann Béla dr. a nagyerdei fürdőberletből kilépett. A közgyűlés tudomásul vette a kilépést, de megjegyzi, hogy Altmann Bélával szemben szerződésben foglalt feltételeit továbbra is fenntartja. A városi légszeszgyár kibővítési munkálatai befejezést nyertek. A közgyűlés tudomásul vette az építés befejezéséről szóló jelentést, egyben utasította a tanácsot, hogy a Ganz gyártól 6500 korona főnlét vonjon le. A debreczeni önkéntes tűzoltó testület azt kéri a várostól, hogy 25 éves jubileumára történetét díjtalanul nyomtassa ki a város. A közgyűlést a kért ingyen nyomtatványt megszavazta.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek: Kántor Ernő — Nagy Róza, Szabó András — Békési Zsuzsanna, Kakas Mihály — Fésüs Julianna, Harangi Balint — Elek Julianna, Harsányi István — Kertész Mária, összesen 5 pár.

Ugyanezen idő alatt a következő halálozási eseteket jelentették be: Kantor Ilona 3 éves gyermek, Tóth Miklós 21 éves nyomdász, Vaszil Gyula 36 éves asztalos, Tarcsai Róza 2 éves gyermek, Tordai Mihály 13 napos csecsemő, Szegő István 12 éves gyermek, Böszörményi Károly 5 hónapos csecsemő, Borbély Zsófia 16 éves gyermek, Rácz Kálmán 5 éves gyermek, Verebei Margit 3 hónapos csecsemő, Kiss Mihály 3 hónapos csecsemő, Nagy Kálmán 4 hónapos csecsemő, Papp (utónevét nem kapott leány) 4 napos, Tóth Zsófia 16 hónapos csecsemő, Zsunszky András 36 éves napszamos, özv. Oláh Gáborné szül. Erdei Mária 53 éves, Trázszy László 41 éves hivatalnok, Váczi Julianna 9 hónapos csecsemő, Gulyás Julianna 31 éves, Gulácsi József 6 hónapos csecsemő, özv. Magyar Bálintné szül. Szilágyi Zsuzsanna 79 éves apoldai szegény, Steinacker Sándorné szül. Horvát Irma 55 éves, Popán Anna 1 hónapos csecsemő, Bekő Erzsébet 6 hónapos csecsemő, özv. Gyalai Istvánné szül. Csapos Zsuzsanna 84 éves háztartásbeli, Burai Ferencz 22 hónapos csecsemő, Ujvári László 13 napos csecsemő, Farisa Ilona 21 éves cseléd, Rózsási Mária 20 napos csecsemő, Kerékgyártó József 15 hónapos csecsemő, Novák Gábor 14 hónapos csecsemő, Tóth Zsuzsanna 24 éves napszamosnő, Monori Mária 1 hónapos csecsemő, Szendrei József 12 hónapos csecsemő, Váradi Margit 1 hónapos csecsemő és 3 halva születés. — Összesen 38.

Mint hogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 67 születést (28 fiú 29 leány) jelentettek be, úgy a születések 29-el múlták felül a halálozásokat.

Iskolaszéki ülés.

A debreczeni ev. ref. egyház iskolaszéke szeptember hó 1-én d. u. 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart.

Színházi Ujság Debreczenben.

A nemsokára felpezsdülő színházi szennak egyik különös érdekessége lesz az a Színházi Ujság, a mely Sipos Béla szerkesztésében szept. 30-an indul meg. Az egyetlen napilapja lesz ez Debreczennek, a mely kizárólag színházi és művészeti kérdésekkel fog foglalkozni. Adni fogja ezenkívül mindennap az előadandó darab színlapját és szövegét. Tele lesz színházi apróságokkal, színházi hírekkel, helyi és más művészi dolgokkal. Ötletes, eleven és változatos tartalomról mindig gondoskodni fog a szerkesztőség. Közölni fogja azonkívül a Színházi Ujság a társulat tagjainak arczképét a legváltozatosabb alakban. Az őszi szezon életkítéséhez nagyban hozzá fog járulni ez az ujság, amelynek munkatársai sorában ott lesznek a legjelesebb debreczeni zurnalisták. A lap kiadóhivatalát Scheppel Gyula, az ismert jeles adminisztrátor fogja vezetni.

Wolafka püspöksége.

Mi voltunk az elsők, kik teljesen megbízható forrásból megtutuk, hogy a debreczeni népszerű róm. kath. egyházfő dr. Wolafka Nándor cz. püspök elmegy. Azt is jeleztük, hogy már befejezett tény illetékes helyen, hogy Wolafka a szepesi püspök Szmrecsányi örökébe lép, ki a nagyváradi püspökséget foglalja el. Hirünk valódiságát és biztos értesülését megerősíti a kormány felhivatalos könyomatosa a Politikai Értesítő tegnapi száma, melynek

nyomán a fővárosi lapok írják, hogy a nagyváradai püspöki széket Szmrecsányi Pál szepesi püspökkel töltik be és az így megürült szepesi püspökséget dr. Wolafka Nándor debreczeni cz. püspök foglalja el.

Bizottsági tagok kiküldése

a Kossuth-ünnepély alkalmával szept. 17-én szerdán reggel 8 órakor tartandó istentiszteletekre.

I. A z e v. r e f. K i s t e m p l o m b a: Csanak József vezetése mellett: ifj. Balogh István és dr. Ferenczy Gyula.

II. K o s s u t h - u t c z a i e v. r e f. t e m p l o m b a: Miskolcsy Jenő vezetése mellett Kovács Lajos, Kulcsár Gábor, Németi Sándor és Juhász Ignác.

III. A z l s p o t á l y t e m p l o m b a: Jobbágy János vezetése mellett: Alföldi Gábor és Jambor János.

IV. A r ó m. k a t h. t e m p l o m b a: Váczy János vezetése mellett: Csath Zsigmond, dr. Irinyi István, Szalai István és Szentkirályi Tivadar.

V. A z á g. e v. e g y h á z t e m p l o m a b a: Boczkó Sámuel vezetése mellett Rochlitz Arthur, Tamasi Béla és Harmath Gergely.

VI. A D e á k F e r e n c z - u t c z a i i z r. t e m p l o m b a: Bechert Manó vezetése mellett Dr. Berger Andor, Hauer Bertalan, Lukacs Ármin és Dr. Burger Péter.

VII. A z o r t h o d o x o k p á s t i u t c z a i t e m p l o m a b a: Tafler Ignác vezetése mellett Hidvéger Mihály és Szép József.

VIII. A g ö r ö g c a t h o l i k u s o k d e b r e c z e n i m a g y a r e g y h á z a n a k i m a h á z a b a n: Kerekes Géza vezetése mellett Medgyessy Lajos és Illéssy Gyula.

Kereskedőink a Kamara székházfelavatásán.

A debreczeni Kereskedő-Társulat, mint vendéglátó házigazda, küldöttségileg fogadja a kamarai kongresszusra érkező kereskedőket, kiknek tiszteletére a vasuti állomás éttermében dőzsonét ad. Láng miniszter előtt hivatalosan tiszteleg a Társulat, melynek díszes székházát és tanintézetét a vendégek meg fogják tekinteni.

A városházáról.

Szabó Kálmán városi jegyző hazaérkezett és hivatslos működését megkezdette.

A bíróság köréből.

Hofmann József dr. központi vizsgálóbíró és Szeőke István dr. törvényszéki bíró szabadságidejük letelven, hivatalukat átvették.

A Kereskedő Társulat választmányi ülése.

A Kereskedő Társulat választmányának Kardos László elnöke alatt tegnap délután 6 órakor gyűlést tartott. Az ülés igen fontos tárgyakkal foglalkozott, mitsem határozhatott azonban a kereskedők Kossuth-ünnepére vonatkozólag, mert meghívót a városi ünnepélyen való képviseltetésre még nem kapott a Társulat. A Társulat ez ügyben legközelebb gyűlést tart.

Lelkészképeségi vizsgák.

A lelkészképeségi vizsgák szeptember havában lesznek. A jelöltek már sűrűn küldözgetik folyamodványukat a püspökhöz. Az egyházkerület elnöksége tegnap intézkedett a lelkészképeségi vizsgáló-bizottság tagjainak egybehívására nézve.

A kifütyölt Gotterhalte.

Sátoralja-Ujhelyről írják, hogy a szatmári honvédezed a napokban vonult ott keresztül s mikor a városháza elé ért, a honvédenekar rázendített a Gotterhaltére. A közönség azonban fütyölni és abczugolni kezdett, mire az ezredes elhallgattatta a zenekart. Így aztán nem lett semmi baj.

Debreczenbe szökött szerelmesek.

Egy hevesvérű, hönnyelmű ifjúról szól az ének meg az éj birodalmának egy könnyűvérű csillagjáról, aki elesőbitotta az ifjút és a káprázatos jövő megrajzolásával bűnre ragadta. Mazurek Lajos, Skriba Antalné aradi hentesüzlet-tulajdonos nevelt fia az ifju, aki az olesó szerelem utjain barangolva belebottlott egy festett arczu hölgybe aki aztán saját javára kamatoztatta a naiv ifju tapasztalatlanságát. Egy szép napon Mazurek Lajos álkulesok segítségével behatolt a nevelő anyja és gazdája zárt lakásába s feltörve a szekrényt, kiemelt belőle 180 korona értékű ékszert és 20 korona készpénzt. — S mint aki jól végezte dolgát, repült vissza a párjához. a kinek örömezesve jelentette, hogy most már mi sincs utjában annak, hogy megszőkjenek párosan, de gyorsan. A könnyűvérű dámák, aki Falunáy Györgyné szül. Lőrincz Juliánna névre hallgat, elég volt megtudni a szerelmes ifju zavart beszédéből, hogy van pénz meg ékszer s azonnal hajlandó volt a székésre. Az ut Debreczenbe vitt, városunkat szemelték ki új otthonul, amelyben zavartalanul turbékolhatnak majd. A nyugalom azonban csak három napig tartott. A meglopott nevelő-anyja jelentést tett a rendőrségnek, megnevezte, hogy az ifju pár Debreczenbe kéjutazott, mire a rendőrség táviratilag kereste meg az itteni főkapitányságot a bűnösök letartóztatása iránt. A debreczeni rendőrségnek rövidesen sikerült kinyomozni a szökevényeket, amint a lopott pénzből meg az ékszerek árából vigan kezdtek egy új életet. Tegnap már megérkezett a hivatalos irás az aradi rendőrséghez, melyben tudatják Debreczenből, hogy a fiatalokat letartóztatták s jelenleg a rendőrség kóterében szöhetik tovább megkezdett szerelmi regényük szálait.

Tűzoltók gyakorlata.

Derék tűzoltóink tegnap délelőtt gyakorlatot tartottak. A gyakorlat színhelye a ref. kistemplom volt. A környékbeli kereskedőket előre értesítették, nehogy a tűzoltóság kivonulása ijedséget okozzon. Teljes felszereléssel vágattak a tűz katonái a kistemplom felé. Nagy embertömeg gyűlt össze kik abban a hitben voltak, hogy ég a kistemplom. A tűzoltók támadást intéztek a templom ellen, tolólétrákkal és a próba fényesen sikerült. A gyakorlatot Publig Ernő h. főparancsnok vezette.

Szociálisták gyűlése.

Szatmári Ferencz és társai kérvényt adtak be a polgármesterhez, a melyben szeptember 7-én délelőtt 10 órára engedélyt kérnek a városháza udvarán tartandó népgyűlésre. A gyűlés tárgyai a következők:

1. Az általános választói jog.
2. Az önálló vámterület.
3. Az általános munkaképző egylet.

A polgármester távolléte folytán Komlóssy Arthur főjegyző fog a kérvények sorsa felett dönteni, a ki helyettesíti a polgármestert.

Tűz a polgármester házában.

Simonffy Imre polgármester házában tegnap szobátűz volt, amely a házmaster ébersége folytán minden komolyabb következmény nélkül mult el. A szobátűz Fürst Béla kávé által bérlet, részben a felirónök szobájában keletkezett. Este 8 óra előtt járt valamelyik felirónök szobájában és eldobott egy égő gyufát. A gyufa az ágyra esett s a tűz lassanként elterjedt az ágy neműek között. Mikor már az udvar néptelen volt, akkor lobbant fel az ágy nemű, hatalmas lángokkal. Az udvaron dolgozó házmaster a nagy tűzfényre berohant a szobába és eloltotta az égő ágyat, mielőtt az tovább terjedhetett volna. A szobátűzről a tűzoltóságot nem is volt szükség értesíteni.

A dandárparancsnok utja.

Kafka Ignátz dandárparancsnok László főhadnagy kíséretében Bács Almasra utazott, hol most négy honvédlövassági ezred tartja hadgyakorlatát.

Bácskai történet.

Bácska egyik ujságja rejtelmes történetet közöl. Szórol-szóra így így:

„Nem irunk nevetet, de a dolog tényleg megtörtént. Egy fiatalember kocsikázott ki a menyasszonyával Palicsra. Az esküvőnek ma kellett volna megtörténni. Amint Palicsra a völgyégy és menyasszony a kocsirol leszálltak, őt legény fogta körül a menyasszonyt és elválasztotta a völgyégytől. Ez a merénylet láttára revolvert rántott elő s bizonyára emberhalál történik, ha a közelben álló rendőr el nem kapja a revolvert. A völgyégyt aztán bevezették a rendőrség börtönébe, a menyasszonyt pedig az őt legény Ludasra vezette. Éjjel szaladt a menyasszony anyja segítségért, de csak ma reggel kapott, amikor a völgyégyt is szabadon bocsátották. Azt mondják azonban, hogy a menyasszony szivesen ment Ludasra.“

Eddig a bácskai hirlap, mely nem csak a nevekkel, hanem némi világossággal is adós maradt a történetében.

A Csokonai-kör és a Wesselényi szobor.

Szilagyvármegye szeptember 18-án leplezi le nagy Wesselényi Miklósnak szobrát Zilahon. A rendező-bizottság erre a fényesen igérkező hazafias és irodalmi ünnepre meghívta a Csokonai kört is. A kör mindenestre képviseltetni fogja magát, valószínűen maga az elnök, Géresi Kálmán tankörületi főigazgató lesz ezuttal a kör képviselője.

A kollégium kivilágítása.

Gyönyörű transparentek fognak fényt ragyogtatni a kollégium homlokzatán a szeptember 17-iki Kossuth ünnepen. A főtelep

A Bika szálloda bérletének megszűnése miatt

fehérre festett vaságyak, madráczok, ezüstneműek, függönyök, finom flaneltakarók, paplanok, tollpárnák stb. úgy mint eddig, d. e. 11—12 d. u. pedig 3—6 óra közt állanak megvásárlás czéljából az igen tisztelt vevő közönség becses rendelkezésére.

Bika szálloda bérlő társaság.

a magyar nemzeti czimert fogja mutatni, közepén zöld olajággal, felette nemzeti színben e három szó: „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség!” A gyönyörű kivilágítást Leidenfrost Ármán pirotechnikus rendezte.

A lóvonat áldozata.

A lóvonat szerencsétlen áldozata, a hét éves Lakatos József állapota, mint részvétellel értesülünk, súlyosbodott. A gyenge fejlődésben lévő gyermek az orvosok véleménye szerint aligha fogja kibírni a szenvedett sérüléseit. — A gyermek állapota tegnap már annyira rosszabbodott, hogy a katasztrófát minden pillanatban várják. Fájdalomtól mélyen suttott edes anyja állandóan beteg ágya mellett örködik és gondos ápolásával igyekszik türethetőbbé tenni gyermeke mérhetetlen fájdalmát.

A Kossuth ünnepélyek

rendező bizottsága a lelkesíti és iskolai előjárásokhoz, a hatóságokhoz és különböző társadalmi egyletek elnökségeihez most kezdi kibocsátani a felhívásokat és kéri leveleket, miután a közgyűlés a bemutatott sorrendet jóváhagyta. Az albizottságok is megkezdik működésüket a reájuk bízott teendőkben és az elért eredményről együttesen referálnak a nagy r. bizottságnak, melyet úgy értesülünk az elnökség szeptember első hetében fog összehívni. Szolgáljon ez tájékozással mind azon testületeknek, melyek ez ideig még az ünnepélyben való közreműködés és részvétel iránt felszólítást nem kaptak.

Debreczeniek a soproni kongresszuson.

A magyar kereskedők idei kongresszusa szeptember 20. és 21. napjain Sopronban lesz. A kongresszuson Kereskedő-Társulatunkat Zádor Kajos elnök és Bárdos Géza titkár fogják képviselni.

Czigányok sorsa Angliában.

Egy cigány karaván, mely hosszas vándorlása közben Angliába ért, rövid ott időzés után máris elhatározta, hogy visszatér hazájába, Magyarországra. Nagynehezen összeszedték a szükséges utiköltséget és Doverben hajóra szállottak. Nehány rossz kordé és nagy sovány ló volt a összes vagyonyuk. Mikor azonban Calaisben partraszálltak, a francia csendérség nem engedte meg a továbbutazást, mert idegen cigának nem szabad Franciaországba bemenni. Az egész truppot szépen visszaküldte Doverbe. Végre az angol kormány megkönyörült az éhes cigánykaravánon s kieszaközölte, hogy a doveri osztrák-magyar konzul államköltségen hazaszállítsa őket.

A rabló rendőr.

Bangó Márton 82. sz. rendőrt, ki egy vidéki iparossegédet a Széchenyi-u. végén, aki utbaigazításért fordult hozzá, kirabolt, mint jeleztük, letartóztatták. A jeles rendőrt tegnap átkísérték az ügyészség fogházába. A súlyos váddal terhelt rendőr állandóan tagad, de minden bizonyíték ellene szól. A rablás tényét a tanuk egyező előadásából a következőleg lehet megállapítani: — Bangó Márton a kérdéses este Modra Bélával áthaladt a Széchenyi utca végén lévő vásártéren. Két borkereskedő látta őket. A vasuti sineknél történt a rablás, innen menekült vissza a borkereskedőkhöz Modra Béla, akik megdöbbenve hallgatták a kirabolt lakatos elbeszélését. Később nagy meglepetéssel látták a bűnösök, hogy Bangó visszatér. Odakiáltottak hozzá: — Nézzétek rendőr, a vasut mellett egy e g y e n-

r n h á s ember kirabolt egy lakatossegédet. — Nem igaz az, válaszolt foghegyről Bangó. De különben is semmi közöm a dologhoz. Természetes, hogy nem volt semmi köze a dologhoz, hiszen akkor már nála volt a Modra Béla 90 koronája. A fosztogató rendőr ellen Hoffmann József nagy apparátussal vezeti a vizsgálatot. Bangó felett különben — rablásról lévén szó — az esküdt bíróság fog ítélezni.

Meglánczolt feleség.

Felháborító esetről ad hírt bihariószegi levelezőnk: Nagy Gabormár több éve elvalva él a feleségétől. Az asszony tegnap délután barátai kíséretében ment se közben találkozott volt férjével, aki szekere a szőlőbe hajtott. Nagy Gáborban az asszony láttára feltámadt a vad harag, gyors elhatározással leugrott a szekérről s az asszony után szaladva, megragadta s a szekéredékbe akarta lökni. Az asszony erőteljes ellenállása miatt azonban ez a terve nem sikerült, mire a minden emberi érzésből kivetkőzött fenevad, miután előbb kegyetlenül megrugdosta és megverte az asszonyt, a láncz végénél fogva a saroglyához hőtözte feleségét. Azut a lovak közé csapva, a fél utcán keresztül vonszoltatta a szerencsétlen teremtést a szekér után. A vasuton éppen akkor érkező utasok, látva a bestialis ember rémtettét, közbevettek magukat, az asszonyt nagy nehezen kiszabadították szerencsétlen helyzetéből. Két esendőnek sikerült lefűlteni a brutális embert, akit a közönség méltó felháborodásában agyon akart verni. Most a börtönben várja büntetését, az asszony pedig súlyos sérülésekkel fekszik a kásán.

A bécsi tatárok.

Nagyváradon egy kisebb bűnpör tárgyalása alkalmával dr. Várnai Ferencz nagyváradi ügyvéd érdekesen ismertette azt az eljárást, melyet a bécsi nagykereskedők a fizetési zavarokba esett magyar kereskedőket szemben újabb időben követni szoktak. A bécsi rendőrség segítségével egyszerűen rabba teszik a Bécsbe egyezkedés végett főlránduló magyar kereskedőket akiket aztán a hozzájuk tartozóknak úgy kell kiváltaniok, akár csak hajdan a török tatár rablásba hurczolt szerencsétleneket. A nevezett ügyvéd ezt az eljárást így beszélte el: A magyar kereskedő, aki rendszerint busás áron juttatnak portékához, az üzleti viszonyok súlya alatt megroppan, s nehéz anyagi helyzetbe kerül. Erre feutazik Bécsbe fölkeresi a hitelezőjét, hogy egyezséget kössön vele. Kéri, hogy fogadják el a mije van, boltjának berendezését, áruit osszák föl maguk között, de csödbe ne kergessék, tönkre ne juttassák. A bécsiek már most ezt a praktikát követik: meghilgatják az adós könyörgését, azután tavozni hagyják megállapodás nélkül a kétségbeesett klienst. Mikor az áldozat a nagy bűrből kilép, utána iramodik a czég főnöke, s az első rendőrt aki utjában áll megszólítja: —

Én, mint bécsi polgár, felkérem tartóztassa le ezt az embert azonnal, mert engem becsapott. Auf meine Verantwortung!

A „Polizeimann“ erre minden teketória nélkül letartóztatja az álmélködő magyart, s minthogy a bécsi rendőrség nem valami európai gyorsasággal intézi a dolgait, a szerencsétlen áldozatot hetekig is ott tartják a rendőrség fogságában. Az itthon maradt rokonság pedig néha még a családi ereklýket is pénzre teszi s a csapdába került hozzátartozóját kiváltja a lelketlen hitelezők kezéből. A védő leleplezése nagy megütkö-

zést és meglepetést keltett a bíróságban, de azt hisszük, hogy más köröket is legalább gondolkodóba fog a törvényes hajszának ez a módja ejteni.

Ahány orvos — annyi vélemény.

Egy-két nap óta — mint lapunknak írják — rémhírek keringtek Székesfehérvárott. Egy orvosi jelentés alapján kelt szárnyra a vészmadár. Folyó hó 26-án ugyanis dr. Szigeti Lajos orvos a következő orvosi jelentést küldte Reé főkapitányhoz:

Jelentem, hogy Horechy Róza Sütő-utca 31. sz. alatti lakosnő cholera nostrasra gyanus betegségben megbetegedett. Kérem a szükséges intézkedések megtételét.

Dr. Szigeti Lajos.

Reé főkapitány nyomban d. u. 2 órakor dr. Bierbaur Viktort küldte ki, a ki már d. u. 4 órakor a következőket jelentette:

Horechy Róza sütő-utcai lakosnőhöz kiküldetvén, jelentem, hogy a beteget én ma két ízben láttam, először délelőtt s most kiküldetésemkor. Dr. Lauschmann Gyulával a betegnél megjelenvén, reánk a beteg azt a benyomást tette, hogy a cholera nostras tünetei fenn nem forognak, ellenben arzén mérgezés tüneteit észleltük. Mindazonáltal kérem a fertőtlenítő kocsik kiküldését s fentavtom magamnak a jogot, hogy a teljesítendő fertőtlenítő eljárást ellenőrizzem.

Dr. Bierbaur Viktor.
t. főorvos.

Most már a kerületi orvosra került a sor. Reé főkapitány a különféle orvosi vélemények mellett jónak látta az óvintézkedéseket foganatosítani. Elrendelte rögtön a fertőtlenítést s az ellenőrzéssel dr. Arokai Antal kerületi orvost bízta meg. Már délután 5 órakor beérkezett a kerületi orvos következő véleménye is:

Horeczky Rózához kiküldetvén jelentem, hogy nála sem cholera nostras, sem arzén mérgezés tüneteit nem észleltem. A betegnél akut gyomor bélhurut jelenségei mutatkoznak. Semmi gyanus momentum nincsen, a beteg közérzete jó, hatósági beavatkozásra szükség nincsen.

Dr. Arokay Antal,
ker. orvos.

És ezután daczára, hogy a legutolsó orvosi vélemény szerint a beteg közérzete jó volt. Horeczky Róza már délután fél 7 órakor meghalt.

Tekintettel az orvosi vélemények szerinti gyanus körülményekre, az elhunyt felboncolása elrendeltetett. Dr. Palászky Miklós és dr. Molnár József ker. orvosok boncolták fel a hullát s ök szivbajból eredő heveny bélhurutot koostatáltak. Hát tessék most már kisütni, hogy miben halt meg szegény Horeczky Róza?

Kedvezmény a szőlősgazdák részére.

A városi tanács az 1892 évi XV. t. c. 3 §-a értelmében nyújtott következő kedvezményről értesíti a szőlősgazdákat: Nyílt községekben, melyek közé tartozik városunk is, azok a szőlősgazdák, kik szeszes italok kímérésével, vagy kismértékben való elárusításával nem foglalkoznak, (1888-ik XXXV. t. cz. 2. § a) abban a kedvezményben részesülnek, hogy saját termésü boraiktól a hazi szükségletre szánt bormennyiség után italdó fejében, ezental is csak a jelenleg fennálló fogyasztási adónak megfelelő részét fizetik és pedig I-ső osztályu községekben hec-

Ferencz József keserűvíz

az egyedül elismert kellemsz
izü természetes
hashajtószer.

toliterenként bor után 6 korona 70 fillér, bormust és szőlőcsefze után 5 kor 4 fillért. A hivatolt törvény 26. szakasza szerint a házi fogyasztás bejelentésére következők rendelkeznek, u. m.: Azok a szőlősgazdák, a kió az előbbi szakaszban jelzett kedvezményre igényt tartanak, kötelesek Szeptember hó 15-ig, legkésőbb azonban a szüret megkezdéséig, ebbeli igényüket a községi Előljárogásnál bejelenteni, vagyis tehát a szőlősgazdák említett jogigényeinek bejelentésére Szeptember 15-ike, és ha a szüret előbb kezdődne, a szüret megkezdése tüzetett ki végső határidőül. E szerint a bejelentések, ha a szüret Szeptember 15-ike után kezdődne is, legkésőbb Szeptember 15-ig okvetlenül megteendők. (1895 évi 14,450. sz. p. ü. min. hat. Megjegyeztetik, hogy a belterületen a városban állandóan lakók részéről az I-ső és II-ik kerületi rendőrkapitányságnál; a szőlőskeitekben és a mezőségeken kint lakók részéről pedig a mezőrendőr-kapitányságnál történik leendő borterméseiknek bejelentése. — E bejelentésbe foglalandó a bejelentő lakhelye, házátszáma, a családtagok száma és a szőlőbirtok terjedelme holdakban s a házi fogyasztásra felhasznált bor évi átlagos mennyisége hektoliterekben, még pedig úgy az új, mint az adózatlan ó borokra nézve is. Ha a kedvezményes adózásra igényt tartó szőlősgazda egész bortermését házi fogyasztásra akarja felhasználni, köteles abban az esetben, hogy ha termése öt hektolitert meg nem halad, az egész termés után a kedvezményes adót, vagy a szőlőcsefze, illetőleg mustnak a bor- és husfogyasztási adó iránti törvények és szabályok 17. szakasza értelmében való kijelentése, vagy pedig a bortermés szokásos felvétele alkalmával, a bor- és husfogyasztási törvények és szabályok 48. és 49. szakasza szerint azonnal lefizetni.

Angolországban

a hölgyek nem arzenikusot, hanem ugorkatejet használnak szépítőszerekül, miért nagyon sok pénz ment ki a külföldre. Ma már ez teljesen fölösleges, mert Balassa K. gyógyszerárban Temesvár kapható a valódi ugorkatej. Üvege 2 korona. Kötumosu, hogy a Balassa-féle valódi angol ugorkatej az arczbőrt bársony simává, fehérre varázsolja és teljesen eltünteti minden ránczot, májfoltot és szeplőt a legrövidebb idő alatt. — Ajánlatos még, a valódi angol ugorkaszappan 1 kor. Poudre 1 kor. 20 fillér. Kapható minden gyógyszerárban. (4.)

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes ízénél fogva, már ki adagban is tetemesen felülmulja. Kérjüms határozottan Ferencz József keserűvizet.

Nyilttér. *)

Nyilatkozat.

A „Debreczeni Ujság” mai számában Szilcz Ferencz gyógyszerész nyilatkozatot tett közzé, melyben valóságának meg nem felelő adatokkal mentegetni akarja magát a n. é. közönség előtt gyáva magaviseletéért, illetőleg az elégtételt adás előli kibuvásáért. Én részemről a „Debreczen” f. havi 28-iki számában közzé tett nyilatkozatommal az ügyet

* E rovatban közöltékért nem vállal felelőséget a Szerkesztőség.

befejezettnek tekintem s olyan emberrel ki sértegetni tud, de elégtételt adni gyáva, nem tartom érdemesnek hírlapi polémiába bocsájtkozni, hanem a való tényállást ott togom előadni a hol ő gyáván menedéket keresett. Debreczen, 1902. aug. 30.

Czegély Gyula.

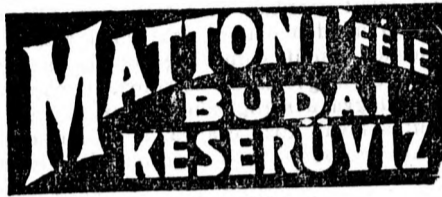
Nonpareil-Silk

Ruhák és Blousokra a legújabb selyemszövet, mely nem török, nem szakad, nem gyűrődik. Utólérhetetlen választék mindenféle Foulard és selyem szövetekben. A legolcsóbb nagyban áron méter és végszámra. Magán feleknek vám és bérmentesen. Levél portó 25 fillér. (8.)

Selyemszövet gyár. Unio.

Adolf Grieder & Co., Zürich P. 9.

kir. udv. szállítók. (Svájcz.)

legjobb hajtószer.

Kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

A legjobb és legerészségesebb
üditő-ital,
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cognackal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő ízű vegyületet ad: a

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legújabb gyógyszer
SAVANYU-KÖR

Itja a szomjak, hűsít és felfrissít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikraestő hatása ellen.

Uj! Szénraktár. Uj!

Tisztelt háziasszony!

VASALÁSHOZ legjobban a

Retorta bükkfaszén

Elmaradnak a szén vasaiás kellemetlen következményei. — Nincs rossz levegő, főfájás és szédülés mert a **Retorta bükkfaszén** vegyi uton van minden az egészségre káros anyagtól megtisztítva. **Száraz, minden szag, gáz, füst és lángfejlesztés nélkül ég.** Nem poros, mint az erdei eddig használt szén s így harmadával kevesebb elegendő ugyanahoz a munkához.

Kapható:

Friedmann Józsefnél

Fiacz-utca 26. szám. Főtőzsde udvarán.

Kossuth Lajos

születésének 100-dik évfordulója alkalmából e rajz szerint **emléképet** készítették s az országos bizottság által elfogadtatt.

Ne legyen egyetlen magyar, kinek mellét ne ékesítse Kossuth Lajos képe, mely izléses szép és tartós kiállítás mellett oly olcsó, hogy mindenki megszerezheti, kapható:

Bartha Kálmán

főtéri üzletében, ára **24 fillér (12 kr.)**

Ismét eladóknak kedvezmény.

Osztrák-magyar bank.

Hirdetmény.

Az osztrák-magyar bank fiókjintézete hivatalos helyiségét f. évi szeptember 1-jén az

Arany János utca 1b sz. alatti

saját házába helyezi át.

Osztrák-magyar bank

debreczeni fiókjintézet.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Elő sz. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.
Homlokzat-festék-gyár
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120.
(székhely Debreczenben)
Aranyérmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézősége, vasutak, ipari-bánya gyáritársulatok, és építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E viharmentes homlokzat-festékek, melyek mészhomlokzatok, száraz állapotban, poralakban és 46 különböző mintában kilónként 16 krtól fölfelezsálítatnak és ami a festék szintisztaságát és tartósságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

200 korona jutalék utánzások kimutatásáért.
Minta kártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve.

Ujabb haladás!

„Vas lovag” Kérje mindenütt csakis az új **Eisenstädter-féle**

EGLASINE padló-fénymáz. Gyári jegy: „VASLOVAG” törvényesen védve.

Gyorsan szárad!
Kiadós!
Mosható! Tükörfényű!
Tartós! Szagtalan!

Bejegyzett Védjegy

EGLASINE padlófénymáz utólag nem ragad, így tehát sem por, sem sem piszok a padlóba nem hatolhat be. **EGLASINE** használatban a legolcsóbb beeresztő szer. Takarékos használat mellett 1 kg. elegendő 12 m² méter területre.

Kapható mindenütt.

500 forintot

fizetek annak, aki **Bartilla fogvizének** használatát mellett, melynek üvege 35 kr, valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzik (Csomagolások külön 10 kr.) **Bartilla-Winkler Ed. Wien, 19/I. Sommergasse I.** — Kapható Debreczenben **Mihalovits István** a „Kigyóhoz” címzett gyógyszerárában. **Tóth Béla** gyógyszerész. Határozottan kérjük **Bartilla-féle fogvizet.** Hamisítás feljelentéseért jó díjazás adatik.

Altalan elismert diálet-cosmet szer (be-dörzsölésre és idegek erősítésére)

KWIZDA FLUID

Kigyó jel

TOURISTA-FLUID

Erősítés és erőmegújítás céljából eredményel használják az összes turisták, kerékpárosok és lovagok nagyobb túrók után.

1 ÜVEG ÁRA 2 KORONA. 1/2 ÜVEG ÁRA 1 KORONA 20 FILLÉR

Valódi csak fenti védjegyvel. Kapható az összes gyógyszerárakban.

KREISAPOTHEKE. KORNEUBURG. BECS mellet.

SANTAL EGGER

gyógyító erejével felülmúlja a külföldi szereket. **Kipróbált, orvosilag ajánlott** jó szer, hólyag cső bajknál és minden oly esetben, hol az orvosok **Santal olajat, Copaivát** vagy **Cubebát** ajánlanak. A

SANTAL EGGER

tiszta keletindiai Santal olajtartalma miatt meglepő sikeres hatású az ifjúság bántalmainál. Az orvosok is kedvelik és rendelik 1 üveg ára 3 kor.

Vidékre a pénz előzetes beküldése után bérmentve 3.40 kor. Csak a törvényesen védett **tigris-tej** védj. valódi. Kapható a legtöbb gyógyszerárban. Fő és szétküldési raktár **„Mádor gyógyszerár”**

Budapest, VI. Váci-körút 17.

Kapható Debreczenben: **Tóth Béla** és **Murakózy László** gyógyszerárában.

APRÓ HIRDETESEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Teke asztal. Jó karban

levő ujonnan behuzott tekeasztal (Billiard) jutányos árban eladó. Bővebb felvilágosítást ad **Bárdos Géza**, Közgazdasági bank.

SZENDRŐSÁNDOR

zongora, hangszer készítő és hangoló ajánlja legjobb gyártmányú **zongoráit, hegedűit és pianóit.** Javításokat és hangolásokat előnyös árak mellett eszközöl **Szt.-Anna-u. 3.**

10 korona ajándékot

kap az, ki egy közigazgatási tanfolyam hallgatójának a d. e. órákra 30—40 koronás irodai foglalkozást keres. Czim a kiadóhivatalban.

Ermelléki asztali bor

— **H. K. Szentimrei**, 1901 évi termés — hordószámra eladó **Arany János-u. 3 sz.**

Akácza 150 darab 3

és 4 méteres haszonfának, továbbá 50 db. kerítés oszlop eladó. **József kir. hg. u. 9.**

10 hectoliter tisztán

kezelt bor eladó **József kir. hg. u. 9.**

Harmat-arczpor (pouder)

mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcznak s nem rontja az arcbőrt. Kitünő illatú teljesen ártalmatlan volta valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz vagy rizs, porral. Jól tapad s igen jól fed. A **Harmat crème** a **Harmat szappannal** együtt használva az arczbőrt üdévé, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól. **(Kapható 3 színben: fehérv, rózsás s krém színben)** minta doboz **Harmat pouder** ára 50 fl. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá következő arcporait: **Berlini Fettouder** (3 féle színben) Kis doboz ára 40 fl., nagy doboz 1 kor. s 1 kor. 60 fl. **Velutin Pouder** (3 féle színben) kis doboz 60 fl.

Mihalovits J. gyógyszerára a Kigyóhoz Debreczenben.

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka

Zichy Mihály album.

A **Pesti Napló**, amely eddigél Madách Ember tragédiáját, Arany balladait Zichy Mihály képeivel. **Katona József** Bánkbanját, **Kistaludy Sándor** Himfy szerelmeit remek albumba foglalva és legutóljára a **Költők Albumát** adta olvasóinak karácsonyi ajándékkul, az idén az eddigénel is nagyobb szabású, díszben, tartalmában nemcsak az eddigi ajándékokat felülmúló, de a könyvpiacra is ritkaságszámba menő **Zichy Mihály albumot** szánta olvasóinak karácsonyi ajándékkul.

Zichy Mihály képeinek válogatott, impozáns albumba foglalt gyűjteményét a **Költők Albumánál** nagyobb és díszesebb alakban, **Zichy Mihály** világhírű művészi termeléseinek legjavát **legszébb festményeit és rajzait** foglalja magában **negyven műlapon** amelyek mindegyikéhez legkiválóbb esztétikusaink és műbíráóink irnak szövegmagyarázatot. A valóban remek kivitelű műlapoknak egy része gyönyörű színnyomású lesz, olyan, a milyen eddig alig jelent meg magyar diszmben.

A 40 pompás műlapot, a kísérő szöveget és **Zichy Mihály** egyéniségének és változatos életpályájának regényes rajzát, valamint **gazdag bekötési tábla** díszes kötetbe.

A **Pesti Napló** e nagyszabású diszmbvét az **Athenaeum** állítja ki. A **Zichy Mihály Albumot** amelynek ára az **Athenaeum** eredeti kiadásában 90 korona, a **Pesti Napló** új kvart kiadásában karácsonyi ajándékkul megkapja a **Pesti Napló** minden állandó előfizetője. És megkapják díjtalanul azok az új előfizetők is, akik egész éven át fél, negyedév, vagy havonként, de megszakítás nélkül fizetnek elő a **Pesti Naplóra**.

Egyedül valódi angol

THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

Allein echter Balsam von der Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

E balzsam helyőleg és külsőleg használ: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek kóros bajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégibb bajokból is. 2. Kitünő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglehetően gyógyítja a gyomor, szélgyörcsöt s a tagrángatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalomtól s kigyógyít a Hämorrhoidákból, szelíden mozditja elő a székélést s a vér tisztulását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájróhadáskor s általában minden fog- és szájbajknál, megszünteti a felbűfőzést, a szájnak s a gyomornak bűzét. 7. Nagyon jó gyógyszer kül és beibajknál, u. m. sebeknél, lázhólyag, szemölcs. égési sebek, fagyos tagoknál, rüh és kiütéseknél, megszünteti a fejfájást, szakgatást, rheumát, fülbántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a mellékelt zöld mezejű **apácza-védjegyre!** Hamisításoktól legjobban óvakodunk, ha **egyenesen** gyáramból Ausztria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Herzegovinában 4 kor, 60 fillér. Kevesebb nem küldetük. Szétküldés előrefizetés vagy összeg utánvétele mellett.

Miért szenved ön? Hiszen önnek, amely gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas operációt is elkerülheti, ha a valódi **Thierry A. féle Centifolia** kenőcsöt használják, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdalmak enyhítésében utlíerhetlen. A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazható: a szoptatók mellkeménykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csontvesedéseknél, vágás, szúrás, lővés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömméreg, körömgüülés, a lábna járás közben történt kisebélése, fagyás és égés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugas stb. eseteiben. 2 tégely csomag csomagolással, postadíjjal együtt 3 kor. 50 fill. Termédek elősmérő levél megtekinthető. Utánzatok vételétől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy **„Schutzengel Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Pregrada“** a tégelybe van-e égetve. Eme két gyógyhaisában utóierhetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régiebb, annál jobb, nem árt a szernek a fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindekor hatással van s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi ségély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalanul elprédáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készenlétben e világhírű, olesó, megbizható, a mellett ártalmatlan szerből. A hol nem bionyos, hogy az én kitünő szerem ott ajánlatos egyenesen tölem hozatni. Cim **Apotheker Thierry (Adolf) Limited Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.** Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Bradv C. gyógyyszerészeknél.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsénk a n. é. hölgyközönséget értesíteni, hogy Debreczenben, Piacz u. 7. sz. a. Vecsey Zoltán ur házában **Lovas és Kosárka** törvénszerűleg bejegyzett czégünk alatt a mai kor fokozott igényeinek mindenben megfelelő

nőidivat áruházat nyitottunk.

Nagy választékban tartunk **Ruha Bluz** és **diszszelymeket**, valódi **Francia** és **Angol** női ruhaszöveteket, valamint a legújabb mintájú és színtartó **crettonokat**, **zephyreket**, **flanellokat** és **barchetteket**. Remek **aplicatio** himzések, **gaze** és **zsinór**, **diszkek**, **csipke gallérok** és **betétek**, **francia derekfűzők** mérték szerint is. **Női fehérneműek**, **harisnyák**, **vászon**, **chiffon-félék**, **Damast** és **pamut asztalterítékek**. **Pamutok**, **bélés** és **szabó kellekek**, **nap** és **esernyők**. **Paplanok**, **ágy** és **asztalterítők**, **szőnyegek** és **függönyök**. Berendezkedésünkben különös tekintettel voltunk arra, hogy arunk finomsága s azoknak szolidan meghatározott áraival a n. é. közönség pártolására érdemesnek bizonyuljunk. (10-5)

Tisztelettel: **Lovas és Kosárka.**

Costüm ruháknak a legutolsó divat szerinti készítését elvállaljuk.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőlősajtók,

„HERCULES” folytonosan bató kettős emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályzóval a **legmagasabb munkaképesség** garantálva, a **munkaképesség 20%-al nagyobb** mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók különösen magas nyomás és nagy munkaképesség elérésére

Szőlő és gyümölcs zúzó

és bogyo morzsolók,

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek feavően és kocsira szerelve.

Lé-sajtólók és a gyümölcslé készítésére szolgáló **bogyó-örölők**, **aszaló készülékek** gyümölcs és főzelék aszalásra, **gyümölcsvágó** és **hámozó gépek**, legújabb szerkezetű szabad. önműködő „Syphonia” **permetezők**, hordozhatóan és kocsira szerelve a szőlők permetyezésére, a szegences és tormáncs, valamint a vértetű kiirtására, **szőlő ekék** gyártatnak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárai vasöntődeje és gőzhámora által

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 490 arany ezüst és bronz éremmel.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Képviselek és viszontárúsítók kerestetnek.

20 év óta fennálló nagy forgalmu

Fűszer és festék

kereskedés

a legélénkebb piacon Debreczenben más vállalat miatt átadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. (5-1.)

Akar ön sok pénzt keresni?

Havonként 1000 korona is kereshető könnyen, kockázat nélkül, becsületos uton. Irja meg címét G. 51. sz. a.

Andas Annoncen-Bureau des „Mercur” Nürnberg Mendelstrasse 23.

KATZ HERMAN

férfi és fiu ruha raktára.

Alapított 1875-ben.

Debreczen,

Piacz-utca 43 sz. a.

Dréher-féle sörcsarnok mellett.

Igentisztelt vevőimnek szives tudomására hozom, hogy

fiu és gyermekruha raktáramat

tetemesen **megnagyobbítottam** és a legjobb és legizléesesebb készitményeimmel óriási választékban elkészülve, nézek a **közélgő iskola évelé.**

Egyuttaltisztelettel tudatom, hogy férfiruha raktáram részére azelőállítással teljesen elkészültem.

Saját készitményeimből, a melyek tulnyomólag magyar műhelyszötte szövetekből és elismert kitünő szabással készültek, különösen kiemelendők: 1° kamgarn férfi öltönyök, téli kabátok, világi és papifelőltők, szörmével bélelt kabátok, bundák és kocszi köpenyegek stb.

Szives további pártfogását kérve

teljes tisztelettel

KATZ HERMAN

Piacz-u. 43. a Dréher sörcsarnok mellett.

(5-2.) **Fiók üzlet nincsen.**

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.